

A dokumentáció fejlődése és helyzete Magyarországon.
Különös tekintettel a műszaki-tudományos dokumentációra. -
JANSZKY L. - Nachrichten für Dokumentation, 1958. szept.
p. 132-135. T.: OMK.

Magyarországon tényleges dokumentációs munka csak a második világháború után kezdődik. A Magyar Mérnök-Technikus Szakszervezet uttörő jellegű próbálkozása után megalakul a Műszaki Dokumentációs Központ, majd a mezőgazdasági, orvostudományi, közgazdasági dokumentáció kezd működni. Később az Állam és Jogtudományi Intézet és az Irodalomtörténeti Intézet is tényleges - központi jellegű - dokumentációs tevékenységbe kezd.

A Műszaki Dokumentációs Központ egyesül az Országos Műszaki Könyvtárral, és a műszaki könyvtárügy és dokumentáció hálózatának központjává válik. A jelenlegi műszaki dokumentációs munka /lapszemlék, figyelőszolgálat, idegen nyelvű bulletinek, fordítási szolgálat, irodalomkutatás, témafigyelés stb./ leírása.

A dokumentációs munka egységesítését szolgáló magyar szabványok felsorolása. A műszaki dokumentációs hálózat 8 alközpontjának és 15 dokumentációt végző ipari kutatóintézetnek címjegyzéke. /B.L./

002.007:374.5/438/

Dokumentalista-képzés Lengyelországban. - MAJEWSKI, Z.
- Revue de la Documentation, 1958. nov. p. 101 - 104.
T.: OMK.,

A háromlépcsőzetes lengyel dokumentációs hálózatban dolgozó dokumentalisták részére a Központi Tudományos és Műszaki Dokumentációs Intézet kétéves tanfolyamot indított. A jelentkezők, akiktől középiskolai végzettséget követelnek meg, a tanfolyam befejeztével elnyerik a "dokumentalista-technikus" címet.

A tanfolyam tanrendjében öt szaktárgy található: a műszaki tudományok enciklopédiája; közgazdasági információ és a vele kapcsolatos jogi kérdések; műszaki és tudományos dokumentáció - ezen belül különválasztva a speciális dokumentum-gyűjteményekre és a dokumentalisták napi munkájára vonatkozó kérdéseket. Ehhez járul még az idegen nyelvek /kötelező: orosz, angol és német/ tanítása és testgyakorlás.

Az egész tanfolyam kétéves, minden évben két félévvel. Hetenként 36 - napi 6 - előadás, illetve gyakorlat van, amelyeknek mindegyike 40 perces, 10 perces szünetekkel. Ilyenformán 6 előadás a szünetekkel együtt 5 óráig tart. Egy évben 30 héten át folynak az előadások. A fennmaradó 22 héten vannak a vizsgák, gyakorlonki munkák és a szünidő. Egy tanfolyamra maximum 30 hallgatót vesznek fel.

A kétéves tanfolyam órarendje. /B.L./

002.66:025.5:026:665.5

Tájékoztatás a kőolajiparban: - MOTE, J.B. - Aslib Proceedings, 1958. márc. p. 63-71. T.: OMK.

Az olajipari dokumentáció jelentősége és feladata a kőolajiparral együtt fejlődött. /A világ kőolajtermelése 1900-ban kb. 20 millió tonna volt, 1955-ben már 800 millió tonna. 1900-ban a világon 20 000 motoros jármű közlekedett, 1955-ben már 95 millió./

A következő 4 vállalat végzi a legszélesebbkörű kőolaj-ipari dokumentációs tevékenységet:

- 1/ Petroleum Information Bureau, London;
- 2/ Institute of Petroleum, London;
- 3/ American Petroleum Institute;
- 4/ Institute Francais du Pétrole.

A Shell Vállalat különböző kutatólaboratóriumainak központi műszaki információs csoportja 1941 óta működik, és 3 részből áll: könyvtárból, "report" osztályból, referáló és reference szolgálatból.

A könyvtár jelenleg több mint 7000 kötetet raktároz, és rendszeresen 400 folyóiratot járát. Egy folyóiratszámnak egy olvasóhoz való egyszeri eljuttatását egy egységnek véve, a könyvtár havi 2000 kölcsönzést végez.

A "report" osztály főleg nyomtatásban meg nem jelent jelentésekkel foglalkozik. Ilyenjellegű jelentésekből heti átlag gyarapodása 200. Maga az osztály évi 1500 jelentést ad ki. Jelenlegi összállománya kb. 70 000 report. /Havi körözése 3600 egység./

A referáló és reference osztály folyóiratsíkcikket és jelentéseket kivonatol, osztályoz és katalogizál. Jelenleg 130 000 katalóguskartonja van. /B.L./

002.66:664.14.013.5

Mire jó az üzemi dokumentációs állomás? - Gordian, 1958. jan. 10. p. 20-21. T: Csemege Édesip. Gyár.

Fontos szabály, hogy tilos a produktivitás emelése, ha azt alapos vizsgálódás nem előzte meg, viszont nem ér semmit a kutatás, dokumentáció nélkül. A dokumentáció ma már egyetlen üzemben sem nélkülözhető. A dokumentáció alatt jelen esetben az üzemet érintő legszélesebb témára vonatkozó irodalmat értjük. A dokumentációs állomás az alábbi előnyökkel jár: ésszerűsíti a szellemi munkát, amely ezáltal jelentős leterheléstől szabadul meg; mechanizálja a szakirodalom-keresést, kiegészíti és tehermentesíti az emlékezőtehetséget, mások tapasztalatait haladéktalanul rendelkezésre bocsátja. Felhasználása, illetve felállítása föltétlenül önköltségcsökkentés: az irodalom tanulmányozása mindig olcsóbb, mint a laboratóriumi kísérletező munka. /BGné/

002.66:677.013.1

A textilipari dokumentációról. - JÖRDER H. - Zeitschrift für die ges. Textilindustrie, 1958.szept.5. p. 749-751. T: OMK.

A textilipari dokumentáció fontosságának és általános kérdéseinek tárgyalása kapcsán felsorolja, hogy mely nyu-

gati- és keletnémet szervek foglalkoznak textilipari dokumentációk készítésével. Kitér a meglevő decimális rendszer textilipari vonatkozású hiányosságaira és dokumentációs szakemberek képzésére szolgáló szakiskolák felállítását javasolja. /VJné/

024.68:025.5:621.394.324:681.613.4

A géptáviró meggyorsítja a könyvtárközi kölcsönzést és a felvilágosító szolgálatot. - MACK, J.D. - Library Journal, 1958. máj. p. 1325-1329. T.: OSZK.

1957 októbere óta a 149 könyvtár állományát tartalmazó philadelphiai Központi Címtár az európai Telex-rendszerhez hasonló géptáviró /TWX/ összeköttetés útján is igénybevehető. A gyakorlati eredmények azt mutatják, hogy ezen az úton a kért kötetek 3 napon belül eljutnak a kölcsönzőkhöz. A reference szolgálat a TWX-en keresztül 1 órán belül megadja a kért felvilágosításokat. A gépelt szöveg sokkal pontosabb és olcsóbb mint a telefonbeszélgetés.

A könyvtárak törekvése most arra irányul, hogy bizonyos regionális bibliográfiai központok alakuljanak ki, amelyek továbbítani hivatottak az egyes vállalatok kívánságait a központhoz és vissza. /B.L./

025.173/045//058.7/:014.3

A szerzők neveinek egyöntetű feltüntetése folyóiratcikk címeiben. - SZEKERES, M. - Revue de la Documentation, 1958. aug. p. 88-89. T.: OMK.

Szekeres Margit, a Széchényi Könyvtár dolgozója és a Magyar Folyóiratok Repertóriumunk munkatársa jellemző példákra mutatja be azokat a visszasságokat, amelyeket a folyóiratcikkek szerzői nevének egyenetlen megjelölése a könyvtári és a bibliográfiai munkában előidéz. A zavarok okai többes eredetűek: elsősorban az utónév mellőzése, másodsorban az utónév /keresztnev/ csak kezdőbetűben való feltüntetése, harmadsorban az utónevek egyenetlen írása különböző nyelvek használata esetében, negyedsorban a családi és az utónév megkülönböztetésének nehézségei és végül a férjezett nők neveinek írásában mutatkozó egyenetlenség. A könyvtári és bibliográfiai feldolgozó munka zavarmentessé és eredményesebbé tétele érdekében ezért a szerző javasolja az ISO/TC 46 szabvány megfelelő módosítását, illetve ahhoz egy kiegészítő javaslat elfogadását, amely szerint a szerzők a folyóiratokban közölt cikkeikben kötelesek legyenek megadni családi nevükön túlmenően teljes utónevüket /keresztnevüket/.

utóbbi minden esetben anyanyelvükön. A nem latin nyelven irt nevek esetében az eredeti írásmódon felül meg kell adni a nevek átírását fonetikus nemzetközi transzliterációban is. A férjezett nők névhasználatát egységesíteni kellene. /P.I./

025.32:389.6/43/

Cimfelvétel. Dokumentation, Fachbibliothek, Werksbücherei, 1958. aug. p. 156-160. T.: OMK.

A Deutscher Normenausschuss szabványtervezete az 1939 óta érvényes német cimfelvételi szabályzat megváltoztatására. /B.L./

026:061.2.055.5"1958"

Titkári jelentés az SLA működéséről. - LUCIUS, M.E. - Special Libraries, 1958. szept. p. 301-306. T.: OMK.

Az amerikai Szakkönyvtárosok Egyesülete /Special Libraries Association/ 49. kongresszusának anyagából megtudjuk, hogy az SLA-nak 5209 tagja van. /1938-ban 1600 tagja volt, 1943 és 47 között közel 2300 új tagot vett nyilvántartásába, elérve velük a 4830-as taglétszámot./

A "Special Libraries" /Szakkönyvtárak/ című lapjuk átlag 5400 példányban jelenik meg.

Az SLA évi tagsági díja a következő: intézményeknek 30, teljes tagoknak 15, társ tagoknak 10, diákoknak 2, nyugdíjasoknak 5 dollár. /B.L./

026.2/047/:024.68:533.6

Az aerodinamikusok által használt "report" irodalom. - WILSON, C.W.J. - Aslib Proceedings, 1958. aug. p. 194-200. T.: OMK.

A Royal Aircraft Establishment aerodinamikai osztályának könyvtárosa vizsgálatot végzett a "reportok" kölcsönzésére vonatkozóan. Vizsgálatát egy időpontban /1957. december/ kikölcsönzött 1154 jelentésre terjesztette ki.

A kikölcsönzött jelentések közreadási időpontjuk szerint csoportosítva a következő képet mutatták:

	1937-50	51	52	53	54	55	56	57	összes
Argentina		1				1			1
Ausztrália		1			1	3	11	8	24
Kanada		2	1	2	2		8	4	19
Franciaország	1					1	1	2	5
Németország						1	4		5

	1937-50	51	52	53	54	55	56	57	összes
Hollandia		1				3	5		9
Svédország	1				1		2		4
Anglia	17	4	8	13	18	23	32	124	239
USA	74	34	41	53	50	100	162	297	811
nemzetközi szervek				1		2	20	14	37

összesen: 93 42 50 69 72 134 245 449 1154

A kikölcsönzött jelentések 39,8 %-a 1957 évi; 82,9 % a 1953-1957 közötti, 13,3 %-a adódik az 1948-52 között megjelentekből, és csupán 2,7 %-a 1948 előtti kiadásu. /Wilson érdekes összehasonlításként említi meg, hogy a könyvtárában folytatott másik hasonló adatfelmérésből kitűnik, hogy az 1957 évi "reportok" 38,8 %-os kölcsönzésével szemben az 1957 évi folyóiratok csak 26,2 %-ban szerepeltek a kölcsönzésben. A kölcsönzött folyóiratok 95 %-a 1937-56 közötti volt, míg a kikölcsönzött reportok 57 %-a 1948-57 közötti./

A jelentések megjelenési helye szerinti statisztika azt mutatja, hogy a RAE könyvtárában 70,2 %-ban az amerikai, 21,6 %-ban az angol reportokat keresik és csak 8,1 %-ban az egyebeket. /A szerző itt sajnálattal állapítja meg, hogy az ilyentárgyú szovjet kiadványokat nem tudják beszerezni./

A statisztikai adatokból a RAE könyvtárai az alábbi következtetéseket vonják le:

- 1/ az egyik legfontosabb feladat az amerikai reportok késedelem nélküli beszerzése;
- 2/ a 10 évnél régebben kiadott jelentések csak a RAE központi könyvtárában őrzendők meg, az osztályok könyvtáraiban /pl. az aerodinamikai osztályon/ csak a 10 évnél frisebb anyagra van szükség.
- 3/ bibliográfiák és irodalomkutatások összeállításánál elegendő a jelentéseket 10 évre visszamenőlegesen kutatni csak.

/Az érdekes vizsgálat felveti az ötletét annak, hogy igen hasznos volna hasonló értékeléseket végezni a hazai műszaki könyvtárakban is a szakirodalom egy-egy típusára vonatkozóan!/. /B.L./

026.2/73/:62.007.2

Az amerikai Mérnök Egyesületek Könyvtára. - PHELPS,

R.H. - American Documentation, 1958. jul. p. 165 - 167.

T.: OMK.

Az amerikai Mérnök Egyesületek Könyvtárának története az alapító egyesületek létrejöttéig nyúlik vissza. 1852 és

1884 között alakultak meg az amerikai bányamérnöki kultur-mérnöki, gépészmérnöki, elektromérnöki és kőolajmérnöki egyesületek, és ezek megalakulásuk után külön-külön lerakták az alapját egy külön kis katalógizálatlan könyvgyűjteménynek, amelyre azonban a tagok kezdettől fogva büszkék voltak.

A könyvtárak és a tájékoztatás koordinációjának gondolata csak a századforduló körül lépett fel számottevően, különösen 1907-ben, amikor az alapító egyesületek egy közös épületbe költözködtek. A még mindig különálló könyvgyűjteményeket ekkor az épület 13. emeletén egy közös olvasóterem köré helyezték el. 1913-ban ezek a könyvtárak teljesen egyesültek egy szakképzett könyvtáros vezetése alatt. Rövidesen ezután újabb egyesületek könyvtárai is csatlakoztak a gyűjteményhez, amelynek megkezdődött a rendezése és katalógizálása.

Ma a Mérnök Egyesületek Könyvtárának állományában már 176 000 kötet könyv, 20 000 térkép, 5000 fordítás és 10 000 bibliográfia illetve index található. Rendszeresen 1500 szakfolyóiratot járát, amelyekből kb. 500 idegennyelvű. A Könyvtár elsősorban gyűjti a tag-egyesületek összes kiadványait.

A Könyvtár olvasóterme és tájékoztató szolgálata 1 nap csak délelőtt, 5 nap pedig a késő esti órákig áll az érdeklődők rendelkezésére.

Egyéni rendelésre készített bibliográfiáit bizalmasan // kezeli. Fordításait belső szakemberek lektorálják. Mikrofilm- és fotoszolgálata szintén igénybevehető. Forgalmának több mint a felét telefonon, táviratilag vagy postai úton intézi.

Szorosan együttműködik az 1884 óta megjelenő THE ENGINEERING INDEX-szel. A Könyvtárban található kiadványok mind belekerülnek az Index-be. Az elmúlt évben 27 000 folyóiratoikkét kivonatoltak. A kivonatok kartonszolgálat /figyelőszolgálat/ és évi kötetek formájában is megjelennek. A hetenként szétküldésre kerülő kartonszolgálatot 300 tárgykörben adják ki. A Könyvtár kiadványai az "Engineering Societies Monographs" sorozatban jelennek meg.

New Yorkban 3 éven belül elkészül az United Engineering Center, ahol a tervek szerint az alapítókon kívül több mint tíz új egyesület /pl. az American Institute of Chemical Engineers/ is helyet kap. Itt a Könyvtár további nagy fejlődés előtt áll, és tájékoztató tevékenysége központibb jellegűvé fog válni. /B.L./

Az amerikai Kongresszusi Könyvtár. - SHERROD, J. - Science, 1958. ápr. 25. p. 958-959. T: OMK.

Az amerikai Kongresszusi Könyvtár, amely egyúttal az Egyesült Államok nemzeti könyvtára is, a világ egyik legnagyobb könyvgyűjteményével rendelkezik. Egyedül a műszaki és alkalmazott tudományokkal foglalkozó könyveinek száma meghaladja az 1 447 000 kötetet. A folyamatosan beérkező tudományos, műszaki és technológiai lapok száma kb. 15 000. Műszaki "report"-jainak száma több tízezer. Nyomtatott katalóguscéduláit kereken 10 000 előfizetőnek küldi meg rendszeresen. /B.L./

099.1:025.8:025.5

Mikro-reprodukciók a könyvtárakban és a tájékoztató szolgálatokban. - BURKETT, S. - Aslib Proceedings, 1958. aug. p. 179-188. T.: OMK.

A mikroszövegek elterjedése nem jelent minden könyvtári probléma panaceáját, de kétségkívül könnyít a raktározás nehézségein, és csökkenti a könyvtári kiadásokat. Elterjedését a leolvasó-készülékek tökéletesedése, a mikroszövegek szabványosítása és az előállítási költségek olcsóbbodása segítheti elő.

Ma már igen sokféle irodalom kapható eredetiben és mikroszöveg formájában, sőt bizonyos kiadványok csak így szerezhetők be, mivel már antiquáriumban sem kaphatók. Az Annalen der Chemie 554 kötete pl. mikrokártyán 400 angol fontba kerül, eredetiben 1800 font lenne az ára; a Zeitschrift für Physikalische Chemie 193 kötete mikrokártyán 283, mikrofilmen 324 fontért szerezhető be, az eredeti 1000 fontos ár helyett.

A Nemzetközi Geofizikai Évről összeállított jelentést a Meteorológiai Világszervezet mikrokártyákon publikálja. Az ilyenformán megjelenő I. Rész /220 kötet 500 oldalas könyvnek megfelelő 110 000 oldal/ 2750 mikrokártyán fog megjeleni 850 dolláros áron. A könyvalaku publikáció ára 4400 dollár lenne. A teljes sorozat mikrokártyáinak számát 18 500-ra tervezik.

Az Egyesült Államokban több mint 70 egyetem doktori disszertációit - 1957-ben számszerint 5000-et - az University Microfilms Ltd. mikrofilmre veszi, és ilyen formában rendelhetők meg. A szerzők által írt kivonatok a havonta megjelenő Dissertation Abstracts-ben jelennek meg.

Mikrofilm. Ma már több mint 1000 folyóirat fizethető elő mikrofilm formájában. A visszamenőleges rendelkezésekre sok esetben csak ez az egyetlen lehetőség. A mikrofilm formájában rendelhető kiadványok jegyzéke kéthavonként megjelenik a Microcosm című lapban.

Az USA hivatalos kutatói jelentéseinek jórésze olyan specializált témára vonatkoznak, hogy nyomtatott kiadásuk nem célszerű; ezért az eredeti példányokat a Library of Congress gyűjti, és kívánatra mikrofilm kópiákat készít. A jelentésekről havonta kiadja jegyzékét. Az Atomenergia Bizottság ugyanilyen elvek szerint kezeli jelentéseit, amelyeknek címjegyzéke a Nuclear Science Abstracts-ben jelenik meg.

Mikrofilmkártya. /A legtöbb mikrofilmkártya kiadó vállalja kontakt papír másolatok készítését is./

A stockholmi International Documentation Centre rendszeresen katalogizálja a világon elkészült mikrofilmkártyákat, és ezek katalógusát közli a havonta megjelenő Micro Library című kiadványában. Megrendelésre pozitív kópiákat készít. Franciaországban, Angliában és az Egyesült Államokban több cég foglalkozik mikrofilmkártya /valamint mikroprint és mikrolex/ készítéssel.

Összefoglalva a cikk leszögezi, hogy a mikrofilm alkalmazása a legcélszerűbb, ha 10 másolathnál kevesebbre van szükség, és ez jelentős hosszúságú filmet igényel. Százoldalas tanulmányok 15-20 példányban való másolására a mikrofilm a legmegfelelőbb, a mikrofilmkártya pedig ennél rövidebb szövegek néhány példányban kívánt többszörözésére alkalmas. /E.L./

099.1:026:55+525:001.83"1958"

Mikro-könyvtárak az NGÉ támaszpontokon. - Library Journal, 1958. márc. p. 703-705. T.: OSZK.

A Nemzetközi Geofizikai Év kapcsán a sarkvidékeken állomásozó amerikai meteorológusok szakirodalmi igényeinek kielégítését a szűk elhelyezés erősen korlátozta. Éppen ezért egy-egy támaszpontot 55 x 35 cm. nagyságú mikroszöveg leolvasóval szereltek fel, és a szükséges könyvrészleteket, folyóirat tályékoztatásokat, jelentés kivonatokat mikroszöveg formájában bocsátják rendelkezésükre 7,6 x 12,7 cm nagyságú mikrokártyákon. Egy-egy ilyen kártyáról 80 eredeti szövegoldal tanulmányozható. A kártyákat különleges védőtasakban tárolják, szövegrészük kétoldalas is lehet. /B.L./

Mikro-reprodukálás. - VERRY, H.R. - Aslib Proceedings, 1958. aug. p. 189-193. T.: OMK.

A mikro-reprodukálást olyan módszerként definiálhatjuk, amellyel szabadszemmel nem olvasható kicsinyített méretű képek készíthetők. Leolvasásuk csak optikai készülékkel, vagy hasonló eszközökkel végezhető.

A mikro-reprodukálás különböző módjai /mikrofilm, mikrokártya stb./ nem helyettesíthetik egymást mindegyiknek külön célja van. Mi határozza meg tehát, hogy mikor célszerű az egyiknek és mikor a másiknak a használata? A legolcsóbb mikro-másolat a roll film és erről készíthetők a legolcsóbbban további másolatok is.

A biztonsági és megőrzési célokat szolgáló reprodukálásra legalkalmasabb a mikrofilm. Ha az eredeti dokumentum elpusztul a Xerográfia vagy más elektromos módszerekkel 20 perc alatt kb. 7 méter filmről készíthetünk másolatot. A mikrofilm felvevőkészülékek 16 és 35 mm-es filmre dolgoznak /az előbbieket óránkénti teljesítménye 5-21 ezer felvétel, az utóbbiaké átlag napi 2 ezer/, de most folynak kísérletek 70 mm-es film alkalmazására is /Rekordak/.

A gyakran használt dokumentumok reprodukálására a gyakorlat a mikrokártya-rendszert tartja alkalmasabbnak. Ezeknek tetején szabad szemmel olvashatóan látszik a tartalom címfelvétele. Következő lényegesebb formái vannak:

mikrokártya	12,2 x 6,62 cm.
mikroprint	13,24 x 22,86 cm./100 oldalas szöveg/
mikrolex	21,59 x 16,51 cm./200 felvétel/ /B.L./

5/6/053/054/:025.173/084.16/:002.6:099.1

A tudományos folyóiratok jövője. - CSAPODI, Cs. - Revue de la Documentation, 1958. aug. p. 79-81. T.: OMK.

Csapodi Csaba, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának munkatársa a szakirodalom formáit gyökereiben átszervező javaslatot tartalmazó cikkében abból indul ki, hogy a folyóiratirodalom rendkívüli mértékű kiterjedése az anyag könyvtári feldolgozása, tárolása és dokumentációs feltárása szempontjából az eddig alkalmazott módszereket leküzdhetetlen feladatok elé állítja. Ezért a természettudományi, műszaki és orvostudományi folyóiratokra vonatkozóan azt a radikális javaslatot teszi, hogy ezeket néhány reprezentatív orgánus kivételével minden országban meg kell szüntetni, és helyettük a szakterületek szerint tagolt nemzetközi és nemzeti dokumentációs intézmények dokumentációs közlését és a

dokumentáció folyamán az anyag mikrofilmen, mikrokártyán, fotomásolatban vagy fordításban való terjesztését kell meghonosítani. Ennek következtében a szakirodalom publikálásának lényegében két formája alakulna ki: a nyomtatásban változatlanul teljes terjedelemben megjelenő könyv és a csak a dokumentáció útján nyilvánosságra kerülő önálló szakcikk. Utóbbiak dokumentációs feltárására, majd az eredeti anyag forgalmára a tanulmány részletes gyakorlati megoldásokat tartalmaz, amelyek szerint a javaslat számos nehézsége el-
lénére fokozatosan megvalósítható lenne. Megítélésünk szerint a szóbanforgó radikális javaslat mégis a fürdővízzel együtt a gyerek kiöntésének tipusos esete lenne. A mai természettudományi és műszaki irodalom ápolásának ugyanis a folyóiratokban való közreadás a legszámottevőbb helye, és ha ezt a közreadási módot az emberiség könyvtári mérlegelésekből törölné, ez óhatatlanul az ilyen természetű kutató és közreadási munka jelentékeny visszafejlődésével járna, mert minden kutatómunkának legfőbb ösztönzője az eredmények nyomtatásban való közzététele. /P.I./

681.616.7

Lumytipe. Bulletin des Bibliothèques de France, 1958. jan. p. 39-40. T.: OSzK. /Magyar fordításban: Könyvtári Figyelő, 1958. 8. sz. p. 12./

Párizsban elkészült az első európai fotográfiai szedőberendezéssel - "Lumytipe" vagy "photon" eljárással - szedett könyv.

A Lumytipe berendezés - két francia mérnök találmánya - a kézi ill. gépi szedést fényképészeti eljárással pótolja. Lényege, hogy a fémbetűket egy olyan áttetsző tárcsa pótolja, amelynek kerületén apró nyílások vannak, s ezek mindegyike egy-egy betűnek felel meg. A tárcsa, amely 16 különféle betűtipust foglal magában, másodpercenként 8 fordulatot tesz. Minden egyes fordulat alkalmával egy elektronikus cső villanofényt bocsát ki magából, amely a kiválasztott betűk megfelelő nyílásán áthatolva egy filmtekercsre expozícióval leképezi. A betűtipusok nagysága 12 lencsével szabályozható.

A Lumytipe-ről készült filmmásolatról készül a nyomás céljára szolgáló klisé. /B.L./

- x - x - x -